

REFERAT |KRS| Kulturstyret (2015-2019) d. 09-11-2016

Møtedato Onsdag d. 09. november 2016 kl. 17:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet kulturstyret 09.11.....	3
Protokoll kulturstyret.....	6
Stiftelsen Arkivet - søknad om tilskudd til markeringen av "Cities for life" 2016.....	12
Tilskudd til utredning av skolekorps i Kristiansand.....	14
Forslag til handlingsprogram 2017-2020 og årsbudsjett 2017 for Kultursektoren.....	17
Campus Grimstad Arena. Overføring av investeringsmidler - godkjenning av forpliktende avtale fo	19
Vedtakelse av delegasjonsreglementer.....	24
Svar på verbalforslag fra bystyret om kostnader ved leie av idrettsanlegg.....	27
Vipers Kristiansand - søknad om ettergivelse av lån og ekstraordinær halleie.....	35
Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering.....	40

Sak 77/16: Program for møtet kulturstyret 09.11

Kristiansand, 02.11.2016

MØTEINNKALLING TIL KULTURSTYRET

Dato: 09.11.2016

Kl. 17.00

Sted: Formannskapssalen

Innkallingen gjelder bare medlemmer av kulturstyret. Ved administrative saker også for oppnevnte representanter fra arbeidstakerorganisasjonene. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til politisk sekretariat mobil 91119692.

En representant fra Idrettsrådet kan møte med talerett i saker som vedrører deres arbeidsfelt. To representanter fra Kristiansand Ungdomsutvalg kan møte med talerett i saker som vedrører deres arbeidsfelt.

Orienteringer:

kl. 17.00 – 17.30 Presentasjon av Stiftelsen Arkivet
ved direktør Audun Myhre

kl. 17.30 – 17.45 Endelig formulering av retningslinjer for tilskudd til festivaler
ved kulturdirektøren

kl. 17.45 – Behandling av sakskartet

SAKSKART		
78/16	201502535-45	Protokoll kulturstyret
79/16	200909107-5	Stiftelsen Arkivet - søknad om tilskudd til markeringen av "Cities for life" 2016
80/16	201612063-5	Tilskudd til utredning av skolekorps i Kristiansand
81/16	201613908-1	Forslag til handlingsprogram 2017-2020 og årsbudsjett 2017 for Kultursektoren
82/16	201310224-15	Campus Grimstad Arena. Overføring av investeringsmidler - godkjenning av forpliktende avtale for utøvere og klubber fra Kristiansand.

		<u>Bystyresak:</u>
83/16	201501760-13	Vedtakelse av delegasjonsreglementer
84/16	201500222-42	Svar på verbalforslag fra bystyret om kostnader ved leie av idrettsanlegg
85/16	201310256-9	Vipers Kristiansand - søknad om ettergivelse av lån og ekstraordinær halleie
86/16	201411920-15	Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering
		<u>Unntatt offentlighet:</u>
87/16	201611333-61	Tildeling av Kristiansand kommunes kunstnerstipend 2016 - Unntatt etter offentlighetsloven offl § 26, 2. ledd

Terje Næss
Leder
(sign.)

Sak 78/16: Protokoll kulturstyret

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 78/16, Protokoll kulturstyret

PROTOKOLL KULTURSTYRET

Dato: 19.10.2016
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 68/16 - 75/16
Møtets varighet: Kl. 17.00 - 18.20
Møteleder: Kristin Wallevik (H) sak 69 til 71.
Terje Næss (AP) fra sak 72.

Til stede:

Leder Terje Næss (AP), fra 17:35
Nestleder Kristin Wallevik (H)
Inger Skeie Hansen (H)
Oddfinn Pedersen (DEM)
Harald Sødal (KRF)
Tove C. W. Haugland (KRF)
Emma Lind (V)
Ingrid Wisløff Jæger (AP)
Lars Lied (SV)

Varaoppmøte

Til stede fra administrasjonen:

Kulturdirektør Stein Tore Sorthe
Seniorrådgiver Annelise Hornang
Rådgiver Helene Hostad Tønnessen
Rådgiver Jørgen Skauge
Rådgiver Rune Rokseth

Dessuten møtte:

Leder av idrettsrådet Geir Thorstensen

69/16 Protokoll kulturstyret 28.09.16
(ark. nr. SAK1033, 201502535)

Vedtak:

Kulturstyret godkjenner protokoll av 28.09.16
(Enst.)

70/16 Forslag til møtedatoer 2017
(ark. nr. SAK1033, 201502535)

Vedtak:

Kulturstyret godkjenner forslag til møteplan for 2017.

- Onsdag 25. januar
- Onsdag 8. mars
- Onsdag 26. april
- Onsdag 24. mai
- Torsdag 22. juni (med sommeravslutning på Bragdøya)

- Onsdag 30. august
- Onsdag 27. september
- Onsdag 1. november – kun presentasjon av HP
- Onsdag 8. november – behandling av HP
- Onsdag 6. desember

(Enst.)

Nye retningslinjer og kriterier for tilskudd til festivaler

(ark. nr. SAK1 C03, 201612979)

Vedtak:

1. Kulturstyret vedtar forslaget til nye retningslinjer for tilskudd til festivaler med følgende endringer:
 - a. Innledning Punkt 1: Kristiansand kommune skal være en profesjonell tilrettelegger og samarbeidspartner for festivalfeltet i kommunen.
(Enst.)
 - b. Punkt 2a endres til:
Festivaler av ulik lengde og størrelser, som arrangeres minst hvert andre år.
(Enst.)
 - c. Tilleggsforslag punkt 3c:
Det presiseres at kommunen bør kunne støtte på en annen måte og at festivalen skal søke sunn drift.
(Enst.)
 - d. Endringsforslag punkt 6:
Endre ordlyden fra «kunstnerisk kvalitet» til «faglig kvalitet».
(7/1)
2. Det settes i gang en rullerende evalueringsordning av arrangører som får støtte av tilskuddsordningen til festivaler
(Enst.)

8 av 9 representanter til stede.

Forslag:

Venstre fremmet følgende forslag til endring i retningslinjene:

- «1. Tilleggsforslag Punkt 1: Kristiansand kommune skal være en profesjonell tilrettelegger og samarbeidspartner for festivalfeltet i kommunen. Som innledning.
2. Endringsforslag punkt 2a:
Festivaler av ulik lengde og størrelser, som arrangeres minst hvert andre år.
3. Endringsforslag punkt 6:
Endre fra kunstnerisk kvalitet til faglig kvalitet.»

Høyre fremmet følgende tilleggsforslag:

«Tillegg til punkt 3c: Det presiseres at kommunen bør kunne støtte på annen måte og at festivalen skal søke sunn drift.»

Votering

Venstres forslag nr. 1 ble enstemmig vedtatt, vedtakets punkt 1a.

Venstres forslag nr. 2 ble enstemmig vedtatt, vedtakets punkt 1b.

Høyres forslag ble enstemmig vedtatt, vedtakets punkt 1c.

Ved alternativ votering ble Venstres forslag nr. 3 vedtatt med 7 stemmer, mens 1 stemte for kulturdirektørens innstilling, AP, vedtakets punkt 1d.

Kulturdirektørens innstilling punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

72/16 Tilskudd til informasjonsskilt tilhørende mosaikkverk på Odderøyhallen
(ark. nr. SAK1, 201613104)

Vedtak:

Kulturstyret bevilger 10 000 kroner fra tilleggsbevilgningskontoen til informasjonsskilt tilhørende mosaikkverket fra Rajshahi og oppfordrer oppvekstsektoren/oppvekststyret om å bevilge et tilsvarende beløp.
(Enst.)

73/16 Søknad fra KSA om tilskudd til NM i svømming i Aquarama 14.-17 juli 2016
(ark. nr. SAK1223 C, 201602822)

Vedtak:

1. Kulturstyret bevilger kr 25 000 fra kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto til NM i svømming 2016.
2. Kulturstyret ber om en utredning knyttet til halleie i Aquarama, spesielt med henblikk på sammensetning av de ulike kostnadskomponentene.
(Enst.)

Forslag:

Høyre fremmet følgende tilleggspunkt :

«Kulturstyret ber om en utredning knyttet til halleie i Aquarama, spesielt med henblikk på sammensetning av de ulike kostnadskomponentene.»

Votering:

Kulturdirektørens innstilling og Høyres forslag om nytt punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

74/16 Stiftelsen Kristiansand Kanonmuseum Møvik - uttalelse til revisjon av vedtekter
(ark. nr. SAK1 C5, 201101423)

Vedtak:

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til forslag til nye vedtekter for Stiftelsen Kristiansand Kanonmuseum Møvik.
(Enst.)

75/16 Stiftelsen Setesdalsbanen - uttalelse til revisjon av vedtekter
(ark. nr. SAK1 C56, 201113157)

Vedtak:

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til forslag til nye vedtekter for Stiftelsen Setesdalsbanen.
(Enst.)

Eventuelt

Etter forslag fra Høyre bestemte kulturstyret at saken knyttet til betalingssatser for idrettsklubbene fremmes i kulturstyrets neste saksbehandlende møte (9. november).

Kulturdirektøren orienterte om hvordan kulturstyrets medlemmer kan forholde seg til invitasjoner til lokale kulturarrangementer. Orienteringen gjaldt spesielt arrangementer som kulturstyret har støttet.

Møtet hevet.

Sak 79/16: Stiftelsen Arkivet - søknad om tilskudd til markeringen av "Cities for life" 2016

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 79/16, Stiftelsen Arkivet - søknad om tilskudd til markeringen av "Cities for life" 2016

Søknad støtte Cities for life 2016.docx

Dato 28. oktober 2016
Saksnr.: 200909107-5
Saksbehandler Annelise Hornang

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2016

Stiftelsen Arkivet - søknad om tilskudd til markeringen av "Cities for life" 2016

Bystyret fattet i møte 7. oktober 2009 følgende vedtak:

1. *Kristiansand bystyre vil uttrykke sin prinsipielle motstand mot dødsstraff og slutter seg til «Cities for Life» ved at det en gang i året er en enkel markering som uttrykk for dette synspunktet.*
2. *Det gjøres en henvendelse til Arkivet med en forespørsel om Arkivet kan velges som symbol på Kristiansands offisielle motstand mot dødsstraff.*

Stiftelsen Arkivet ble tildelt denne oppgaven i 2010 og fikk utvidet sin driftsramme med kr 20 000 for å lage en markering og et arrangement. Stiftelsen Arkivet har gjennomført denne markeringen siden 2010 og arrangementet foregår den 30. november hvert år. Arrangementet har de seinere år fått stor tilslutning og Stiftelsen Arkivet har et ønske om å gjøre noe ekstra ut av markeringen i 2016.

Over 1850 byer i 90 ulike land foretar markeringen på samme dag. Dette gjøres ved å flombelyse et signalbygg i de deltakende byene på aksjonsdagen. I Kristiansand kombineres dette med et arrangement med faglig og kulturelt innhold. Stiftelsen Arkivet samarbeider med Amnesty og FN-sambandet om denne årlige markeringen, og komiteen for markeringen søker om et engangstilskudd på kr 10 000 til leie av lysdesigner og teknisk utstyr for å gjøre noe ekstra med lyssettingen i år.

Kulturdirektøren er positiv til utprøving av en ekstra dimensjon i lyssettingen og markeringen av bygget og dagen i 2016. Søknaden anbefales støttet fra kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto hvor det før møtet 9. november gjenstår kr 70 000.

Forslag til vedtak

[Kulturstyret bevilger kr 10 000 fra tilleggsbevilgningskontoen i ekstra tilskudd til markeringen av «Cities for Life» i 2016.](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Annelise Aasheim Hornang
seniorrådgiver

Vedlegg:
Søknad fra Stiftelsen Arkivet

Sak 80/16: Tilskudd til utredning av skolekorps i Kristiansand

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 80/16, Tilskudd til utredning av skolekorps i Kristiansand

Bestilling av utredning vedrørende skolekorpene i Kristiansand.pdf

Pristilbud - utredning om skolekorpene i Kristiansand.docx

Dato 27. oktober 2016
Saksnr.: 201612063-5
Saksbehandler Helene Hostad Tønnessen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2016

Tilskudd til utredning av skolekorps i Kristiansand

«Skolekorps er viktige for byen og det er nødvendig at kommunen har en helhetlig tilnærming til de utfordringene de står ovenfor, og fungerer som en sentral støttespiller». Sitatet er fra Kristiansand kommunes Kulturstrategi 2013-2023 hvor skolekorps er ett av fokusområdene.

Kristiansand har i dag 9 skolekorps med totalt ca. 400 medlemmer. Det har vært synkende medlemstall i flere av korpene og det musikalske nivået er varierende. Årsak til nedgangen er sammensatt. Det skjer mye flott arbeid innad i de enkelte korps, og det har kommet flere innspill fra enkeltkorps på hvordan man kan løfte skolekorpene i Kristiansand.

Etter initiativ fra Norges Musikkorps Forbund Sør (heretter NMF Sør) ble det avholdt et møte med Kulturdirektøren, Kulturskolen, Cultiva og NMF Sør 17. august 2016. Temaet for møtet var hvordan det i samarbeid kan legges til rette for en økt satsing på skolekorpene i kommunen. Det var enstemmighet om behovet for en utredning som ser nærmere på situasjonen i byens korpsmiljø før det iverksettes konkrete tiltak. Hvor ligger de største utfordringene og hva skal ambisjonsnivået være? Hva skal til for å øke kvaliteten og statusen til skolekorpene og få korpene til å vokse?

På bakgrunn av dette ble det utformet en bestilling til utredning av skolekorpene i Kristiansand (se vedlegg). Utredningen skal munne ut i anbefalinger om mål og tiltak som kan bidra til å konkretisere og tydeliggjøre aktuelle felles satsingsområder for skolekorpene. Det er viktig at utredningen blir godt forankret i skolekorpene, kommunen, Cultiva og NMF Sør, da den blir et viktig hjelpemiddel og styringsverktøy i den videre satsingen på skolekorps for alle involverte parter.

Bestillingen ble sendt ut til tre kandidater. Vi mottok tilbud fra én kandidat, Jens T. Larsen (se vedlegg). Larsen jobber til daglig som leder av musikkutdanningen ved Universitet i Stavanger. Han har en solid og bred korpsbakgrunn både som dirigent og dommer og er også tidligere kulturskolerektor. Larsen har erfaring med utredningsarbeid, og har ingen relasjoner til korpsmiljøet i Kristiansand. Dette til sammen gjør han godt kvalifisert til jobben. NMF Sør blir oppdragsgiver for prosjektet og de inngår avtale med Jens T. Larsen.

Kulturdirektøren og administrasjonen i Cultiva har blitt enige om en økonomisk fordeling av utgiftene til prosjektet hvor Kristiansand kommune dekker kr 32 000 og Cultiva dekker kr 80 000, med forutsetning om at kulturstyret og styret i Cultiva fatter positive vedtak.

Prosjektet vil pågå fra 1. desember – 1. februar. Det er planlagt et dialogmøte med skolekorpene 3. januar 2017. Utredningen skal være ferdigstilt 1. februar 2017. I tide før fristen for tilskudd til skolekorps går ut, som er 1. mars 2017.

Budsjettposten for tilskudd til skolekorps for 2017 er i Rådmannens forslag på kr 870 000. Tilskuddspotten fordeles i henhold til retningslinjene med grunntilskudd på 20 %, medlemstilskudd basert på antall medlemmer på 70 % og ekstratilskudd vurdert på skjønn på 10 %. Eventuelle fremtidige søknader om støtte med utgangspunkt i utredningen må dekkes av ekstratilskuddet og/eller kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto.

Denne saken og utredningen som følger betraktes som et svar på etterlysningen fra kulturstyret om en statusoppdatering på skolekorpene i Kristiansand.

På tilleggsbevilgningskontoen gjenstår det før møtet kr 70 000.

Forslag til vedtak

Kulturstyret bevilger kr 32 000 fra tilleggsbevilgningskontoen til utredning av skolekorpene i Kristiansand.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Helene Hostad Tønnessen
rådgiver

Vedlegg:

Bestilling av utredning vedrørende skolekorpene i Kristiansand
Pristilbud – utredning om skolekorpene i Kristiansand

Sak 81/16: Forslag til handlingsprogram 2017-2020 og årsbudsjett 2017 for Kultursektoren

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 81/16, Forslag til handlingsprogram 2017-2020 og årsbudsjett 2017 for Kultursektoren

Sektorhefte HP-forslag 17-20.pdf

Dato 31. oktober 2016
Saksnr.: 201613908-1
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2016

Forslag til handlingsprogram 2017-2020 og årsbudsjett 2017 for Kultursektoren

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2017-2020 og årsbudsjett 2017 for Kultursektoren legges med dette fram for behandling i kulturstyret. Det er bystyret som fatter det endelige budsjettvedtaket i møte 14. desember.

Vedlagte sektorhefte består av kapittel 4 fra Rådmannens budsjettdokument (side 127-144), samt opptrykk av vedleggene som er lagt ut på kommunens nettportal; plan- og utredningsprogram, oversikt over tilskudd og tilskuddsordninger m.m, prioritert søknadsliste om spillemidler, prioriterte lister over drifts- og investeringstiltak utenfor rammen (som det ikke er funnet rom for innenfor budsjettrammen), samt oversikt over alle betalingssatser i kultursektoren.

Forslaget innebærer et netto driftsbudsjett for sektoren i 2017 på 190,233 mill. kr som utgjør 4,1 % av kommunens nettobudsjett. Sektorens netto driftsbudsjett er økt fra 2016 til 2017 med 4,85 mill. kr i tillegg til kompensasjon for pris- og lønnsvekst på 4,97 mill. kr.

Forslag til vedtak

[Kulturstyret tar handlingsprogram 2017-2020 og årsbudsjett 2017 for Kultursektoren til orientering.](#)

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg:
Rådmannens forslag til handlingsprogram for Kultursektoren 2017-2020, inklusiv vedlegg.

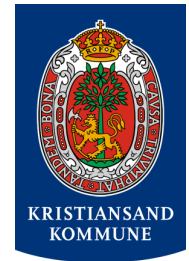
Sak 82/16: Campus Grimstad Arena. Overføring av investeringsmidler - godkjenning av forpliktende avtale for utøvere og klubber fra Kristiansand.

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 82/16, Campus Grimstad Arena. Overføring av investeringsmidler - godkjenning av forpliktende avtale for utøvere og klubber fra Kristiansand.

AVTALE OM TRENINGSTID I SPAREBANKEN SØR AMFI GRIMSTAD 31.10.16.pdf

Vedtak BYSTYR, 26112014, Sak 176_14, Friidrettshall på Campus Grimstad, søknad om investeringstilskudd fra Kristiansand%.pdf

Dato 1. november 2016
Saksnr.: 201310224-15
Saksbehandler Astri Edvardsen Sødal

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
09.11.2016

Campus Grimstad Arena. Overføring av investeringsmidler - godkjenning av forpliktende avtale for utøvere og klubber fra Kristiansand.

Sammendrag

Sørild friidrettsklubb er i gang med å bygge interkommunal friidrettshall i Grimstad; Campus Grimstad Arena. Forventet ferdigstillelse er våren 2017. Kommunene Grimstad, Arendal og Kristiansand, samt Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner har gitt tilsagn om støtte til realisering av anlegget. I tillegg tilkommer spillemidler, momsrefusjon, private bidrag, lån med mer.

Bustyret i Kristiansand vedtok i sak 176/14 den 26.11.2014, å yte et investeringstilskudd på 2 mill. kr til friidrettshallen i Grimstad. I tråd med dette, er beløpet innarbeidet i handlingsprogrammet for utbetaling i 2016. Kommunen skal ikke bidra med driftsmidler. Før tilskuddet fra Kristiansand kommune utbetales, skal det foreligge en skriftlig, forpliktende avtale, som sikrer utøvere og klubber fra Kristiansand en rimelig mengde trenings- og arrangementstid i friidrettshallen. Bystyret ga i denne forbindelse kulturstyret fullmakt til å godkjenne premisene for en slik avtale.

Vedlagte avtaleutkast om trenings- og arrangementstid for utøvere og klubber fra Kristiansand, er et omforent forslag til avtale som er utformet i et samarbeid mellom Sørild, friidrettskretsene, de lokale friidrettsklubbene og Kristiansand kommune.

Forslag til vedtak:

1. Kulturstyret godkjenner forslag til avtale.
2. Investeringstilskuddet på 2 mill. kr utbetales til Campus Grimstad Arena.
3. Avtalen reforhandles i 2022.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Terje Abrahamsen
idrettssjef

Vedlegg:

1. Forslag til avtale: Avtale om treningstid i Campus Grimstad Arena - Friidrettshallen.
2. Saksprotokoll bystyret 176/14, 26.11.14. Friidrettshall på Campus Grimstad, søknad om investeringstilskudd fra Kristiansand kommune.

Bakgrunn for saken

Sørild Friidrettsklubb har siden 2012 deltatt i en arbeidsgruppe sammen med Aust-Agder idrettskrets og J.B. Ugland Eiendom AS med tanke på å realisere et innendørs friidrettsanlegg på universitetsområdet i Grimstad. Friidrettsklubben skal gjennom eget aksjeselskap, *Campus Grimstad Arena*, eie og drifte idrettsdelen av anlegget. Friidrettshallen er kostnadsberegnet til kr 92 230 000 (revidert finansieringsplan). Initiativtakerne til friidrettshall i Grimstad ønsket samarbeid med nabokommunene for å oppnå status som interkommunalt anlegg, da dette blant annet utløser ekstra spillemidler på 30 %. Status som interkommunalt idrettsanlegg er godkjent av Kulturdepartementet.

Campus Grimstad Arena vil være et regionalt senter for innendørs friidrett i hele Agder. Friidrettsanlegget bygges med minimum 4 rundløpsbaner (200 meter), sprintbaner, hoppfelt, kastfelt, garderober, lager og klubbrom. Hallen blir på ca. 5 300m² med hovedvekt på arealer for friidrett. Det tilrettelegges også for ballidretter og annen type idrett i midtarealet (flerbrukszone). I tillegg vil det være klubblokaler/sosiale rom, kafé, mm. Anlegget dimensjoneres for å kunne arrangere nasjonale konkurranser i friidrett.

Formannskapet i Kristiansand fikk en presentasjon av prosjektet i møte 8. oktober 2013, og kommunen mottok deretter søknad, datert 10.10.2013 om et investeringstilskudd fra Kristiansand på 4,5 mill. kroner og driftstilskudd på kr.60 000 per år i 20 år. Etter dialog mellom aktuelle kommuner og de to fylkeskommunene i lengre tid, ble finansieringsplanen bearbeidet slik at i revidert søknad, ble det kun søkt om investeringsstøtte fra Kristiansand kommune på 2 mill. kr.

Sak 174/14; *Friidrettshall på Campus Grimstad, søknad om investeringstilskudd fra Kristiansand kommune*, ble fremmet for politisk sluttbehandling i bystyret den 26.11.2014 med følgende vedtak:

1. *Kristiansand kommune yter et investeringstilskudd på 2 millioner kroner til Campus Grimstad Arena, interkommunal friidrettshall i Grimstad.*
2. *Bystyret ber rådmannen innarbeide tilskuddet i handlingsprogrammet med utbetaling i 2016.*
3. *Det forutsettes at anlegget realiseres i samsvar med forutsetningene og at prosjektet finansieres som skissert i søknaden fra Sørild Friidrett, datert 9.9.2014.*
4. *Før tilskuddet utbetales skal det foreligge en skriftlig, forpliktende avtale som sikrer utøvere og klubber fra Kristiansand en rimelig mengde trenings- og arrangementstid i hallen. Bystyret gir kulturstyret fullmakt til å godkjenne premissene for en slik avtale.*
5. *Kristiansand kommune anbefaler at det utarbeides en felles plan for utbygging av regionale idrettsanlegg på Agder, og at prioritering og finansiering av fremtidige prosjekter er forankret i en slik felles anleggsplan for landsdelen.*

Status per dags dato:

Sørild FIK vedtok på ekstraordinært årsmøte den 21.10.15, bygging av friidrettshallen; Campus Grimstad Arena. Kontrakt for bygging ble inngått og byggestart er iverksatt. Forventet ferdigstilling er planlagt juni 2017.

Det er gitt tilsagn om følgende tilskudd til finansiering av hallen:

Kristiansand:	2,0 mill. kroner
Arendal:	4,5 mill. kroner
Vest-Agder fylkeskommune:	5,0 mill. kroner
Aust-Agder fylkeskommune:	12,0 mill. kroner
Grimstad:	15,0 mill. kroner

I tillegg tilkommer spillemidler, programsatsningsmidler + 30 % ekstra interkommunale spillemidler, momsrefusjon, lån og egenkapital for å få finansiert hallen. Ugland-konsernet og næringslivet bidrar med til sammen åtte millioner kroner. I tråd med at arbeidene på friidrettshallen er iverksatt som tiltenkt og at utbetaling fra Kristiansand er lagt til 2016-budsjettet, bør overføring av midler iverksettes når avtale om bruk er vedtatt i kulturstyret.

Berørte klubber fra Kristiansand

Forslag til avtale, inkluderer følgende klubber i Kristiansand: Hannevika IL, I.K.Våg Friidrett, Kristiansands IF friidrett, Kristiansand Gangklubb og Kristiansand Løpeklubb. Forslag til avtale inkluderer de klubber i Kristiansand som i dag tilrettelegger for organisert friidrettstrening. Omforente forslag til avtale, er utformet i et samarbeid mellom leder av Aust- og Vest-Agder Friidrettskrets, Sørild friidrettsklubb, friidrettsklubbene i Kristiansand og Kristiansand kommune ved idrettsetaten.

Brukergrupper fra Kristiansand

Brukergruppen som vil benytte friidrettshallen, vil i hovedsak være ungdom og voksne utøvere fra ovennevnte idrettsklubber som har organisert friidrettstrening. Barn i Kristiansand vil primært fortsette å ha sine friidrettstreninger lokalt.

Mengde tid til trening i friidrettshallen

Friidrettsmiljøet generelt, har en uformell praksis når det gjelder å kunne benytte eksisterende friidrettshaller andre steder i landet. Dialogen er god klubbene imellom, på tvers av krets nivå. Klubbene avtaler bruk av friidrettshallene direkte etter behov. Dvs. de kommer og går innenfor gjeldende åpningstider når det passer den enkelte gruppe og avtaler gjerne et par dager i forveien. Det er gjerne god kapasitet i en friidrettshall, så det er uproblematisk om det er flere klubber til stede og trener innen samme tidsrom. Klubbene i Kristiansand ønsket i hovedsak å videreføre denne praksisen, men ser nytteverdien at det blir utformet forslag til en formell avtale i forhold til bruk av Campus Grimstad Arena. Friidrettshallen kan bli en viktig møteplass for trenere og aktive i friidretten i Agder.

Det er naturlig at det er ettermiddag og helg som er relevant for trening/arrangement. Trening med doserte svinger er viktig – særlig opp mot mesterskap er innendørstrening vesentlig. I forslag til avtale er det gitt rom for at hallen er åpen for treninger for utøvere fra klubber i Kristiansand fra kl. 19.30-22.00 mandag til og med fredag hver uke. Dette gjelder organiserte treninger gjennom klubbene. Primær treningstid er to dager i uken (mandag og onsdag) der nevnte klubber blir prioritert (dersom det skulle bli stor pågang). Andre klubber (Sørild FIK inkludert) kan også trene disse dagene. Dersom det er behov for å ha hallen alene kan klubber få det fra kl. 20.00 etter forespørsel. Eliteutøvere (kvalifiserte utøvere til hoved-NM) kan få trene etter nærmere behov og avtale. Forslag til avtale ivaretar treningsbehovet til lokale friidrettsklubber.

Innendørsperioden varer fra 15. september til 1. mai.

Mengde tid til arrangement

Klubbene i Aust- og Vest-Agder friidrettskrets har et godt samarbeid. Friidrettskretsen ser for seg at klubbene i stor grad vil samarbeide om å tilrettelegge innendørsstevner. Allikevel sikres klubbene fra Kristiansand i forslag til avtale, muligheten til selv å arrangere 4-5 stevner årlig etter nærmere avtale. Slike arrangement kan også inkludere yngre utøvere. Tidspunkt og opplegg må være avtalt med Campus Grimstad Arena.

Friidrett (stevner og samlinger) skal ha fortrinnsrett foran andre arrangement i helgene fra november til april. Stevner må være innmeldt i forkant av sesongstart for innendørs sesongen (15.september).

Treningssamlinger

Treningssamlinger skal primært organiseres gjennom Kretsen og være avtalt med Campus Grimstad Arena om tidspunkter.

Kostnad ved bruk av friidrettshallen ved trening

I Kristiansand betales det ikke for trening i offentlige idrettsanlegg. Derimot har Grimstad kommune praksis for å ta betalt for trening/arrangement i offentlige idrettsanlegg. Sørild FIK har behov for at dette også gjelder alle utøvere/klubber som skal benytte hallen.

Utleieinntekter er vesentlig for driftskonseptet av friidrettshallen. I tillegg må Sørild FIK bidra med en god del dugnad i hallen så som dugnadsvakter, vasking mv. for at driften skal gå rundt.

Sørild FIK budsjetterer med kr 100 per time for leie av hallen for klubbene fra Kristiansand. Flere klubber trener sannsynligvis samtidig, så klubbene må fordele regningen seg imellom. Denne prisen vil gjelde første fem år med oppstart fra 2017.

Kostnad ved bruk av friidrettshallen ved arrangement

I revidert budsjettforslag til Sørild dater 9.9.2014, fremkommer det i likviditetsbudsjett at det blant annet er beregnet inntekter fra stevner. Denne posten er satt til kr 2000 per stevne. Om friidretten fra Kristiansand skal ha et tilsvarende arrangement, må det påregnes utgifter til anleggseier for slik bruk.

Fremtidig reforhandling av avtalen

Friidrettshallen er ikke tatt i bruk. Det er enighet mellom partene at foreliggende avtaleforslag ivaretar de lokale friidrettsklubbene i forhold til trenings- og arrangementstid. Over tid kan imidlertid ting endre seg og man finner det derfor naturlig at det innarbeides et eget vedtakspunkt som inkluderer reforhandling av avtalen på et gitt tidspunkt. Dette for å sikre at klubbene nå ikke låses for all fremtid i sin bruk av friidrettshallen. Ved fornyelse av avtalen skal minimum dagens mengde tid til trening og arrangement sikres for utøvere/klubber fra Kristiansand.

Konklusjon

Kulturdirektøren anbefaler at forslag til avtale godkjennes og at budsjettert investeringstilskudd på 2 mill kr overføres til Campus Grimstad Arena.

Sak 83/16: Vedtakelse av delegasjonsreglementer

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 83/16, Vedtakelse av delegasjonsreglementer

Reglementer.pdf

Vedtak KOMMUN, 08112016, Sak 87/16, Vedtakelse av delegasjonsreglementer

Vedtak HELSOS, 08112016, Sak 58/16, Vedtakelse av delegasjonsreglementer

Dato 5. oktober 2016
Saksnr.: 201501760-13
Saksbehandler Elisabeth Bach-Evensen Grønningsæter

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Kommunalutvalget
Oppvekststyret
Kulturstyret
By- og miljøutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

08.11.2016
08.11.2016
08.11.2016
09.11.2016
10.11.2016
16.11.2016
23.11.2016

Vedtakelse av delegasjonsreglementer

Sammendrag

Bystyret vedtok revisjon av delegasjonsreglementene for Formannskapet og de politiske utvalgene, samt for Rådmannens ansvars- og myndighetsområde i møte 17.06.2015. Det følger av kommuneloven § 39 nr. 2 at bystyret innen utgangen av året etter at bystyret ble konstituert (2016), skal vedta reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet.

På denne bakgrunn fremmes sak om vedtakelse av delegasjonsreglementer. Det er kun foreslått endringer i reglement for By- og miljøutvalget pga navneendring og at myndighetsområdet til tidligere Kristiansand Parkeringsselskap KF nå er organisert under teknisk sektor.

Forslag til vedtak

[Bystyret vedtar reglementene som fremgår av vedlegg.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:

Reglement for Formannskap
Reglement for Kommunalutvalget
Reglement for By- og miljøutvalget
Reglement for Helse- og sosialstyret
Reglement for Oppvekststyret
Reglement for Kulturstyret
Reglement for Rådmannens ansvars- og myndighetsområde

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok revisjon av delegasjonsreglementene for Formannskapet og de politiske utvalgene, samt for Rådmannens ansvars- og myndighetsområde i møte 17.06.2015.

Det følger av kommuneloven § 39 nr. 2 at bystyret innen utgangen av året etter at bystyret ble konstituert (2016), skal vedta reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet. På denne bakgrunn fremmes sak om vedtakelse av delegasjonsreglementer.

Det er ikke foreslått endringer i gjeldende reglementer bortsett fra reglement for By- og miljøutvalget pga navneendring og at myndighetsområdet til tidligere Kristiansand Parkeringssselskap KF nå er organisert under teknisk sektor. Gjeldende reglement foreslås endret ved at «byutviklingsstyret» gjennomgående endres til «by- og miljøutvalget».

Idet tidligere Kristiansand Parkeringssselskap KF nå er lagt inn under teknisk sektor foreslås også at reglementets § 2 om «ansvars- og myndighetsområde» foreslås supplert med følgende lover og forskrifter:

- Trafikkreglene
- Skiltforskriften
- Forskrift om offentlig parkeringsregulering og parkeringsgebyr
- Lokal forskrift om Boligsoneparkering mot avgift i Kristiansand kommune
- Forskrift om parkering for forflytningshemmede
- Forskrift om vilkårsarkering for allmennheten og håndheving av private parkeringsreguleringer
- Forskrift om offentlig parkeringsgebyr
- Forskrift om parkeringstillatelse for forflytningshemmede
- Standardvilkår for privat parkeringshåndhevelse
- Politivedtektene
- Generell avtale om plassering av containere, stillas og arbeidsbrakker mv. på gategrunn i Kristiansand

Sak 84/16: Svar på verbalforslag fra bystyret om kostnader ved leie av idrettsanlegg

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 84/16, Svar på verbalforslag fra bystyret om kostnader ved leie av idrettsanlegg

Betalingssatser 2016 - vedtatte.pdf

Dato 20. september 2016
Saksnr.: 201500222-42
Saksbehandler Terje Abrahamsen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
28.09.2016

Svar på verbalforslag fra bystyret om kostnader ved leie av idrettsanlegg

Sammendrag

I forbindelse med bystyrets behandling av budsjettet for 2016, fremmet H, KrF, Frp, V og Sp følgende verbalforslag som ble vedtatt:

«Bystyret ber om at det innen mai 2016 nedsettes et utvalg sammen med idretten for å se på kostnader ved leie av idrettsanlegg og arrangementsavgiften. Resultatet av utvalgets arbeid fremmes for behandling i kulturstyret».

Kulturdirektøren nedsatte et utvalg bestående av representanter fra idretten og fra idrettsetatens administrasjon. Kulturdirektøren har selv ledet arbeidet i utvalget, og det har blitt gjennomført tre møter.

Representantene fra idretten har vært tydelige på at gratis trening-prinsippet i kommunale idrettsanlegg, må etterleves. Derfor er avgifter i forbindelse med trening foreslått fjernet. Likebehandling er et annet sentralt prinsipp, og avgifter som fremstår som urettferdige, foreslås også fjernet, eller redusert. Dersom avgifter fjernes, eller at det kompenseres for utgifter som idretten har, vil det redusere idrettsetatens inntekter og øke utgiftene. Dette må det gis kompensasjon for. Derfor må en i denne omgang være nøkterne, slik at belastningen på idrettsetatens budsjett fra og med 2017 ikke blir for stort.

Totalt anbefaler utvalget avgiftsreduksjoner og reduserte leiepriser tilsvarende 710 000 kroner fra og med 1. januar 2017:

Sommertrening i idrettshaller	kr	75 000
Flomlysavgiften	kr	100 000
Kampavgift hallidretter	kr	340 000
Kampavgift fotballbaner	kr	55 000
Reduksjon kommunale leiepriser i Aquarama idrettsbasseng	kr	75 000

I tillegg foreslår utvalget at kommunen kompenserer svømmeklubbene for kjøp av ett ekstra, årlig svømmestevne	kr	70 000
SUM	kr	715 000

Forslag til vedtak

1. Kulturstyret tar redegjørelsen til orientering.
2. Kulturstyret støtter utvalgets forslag til avgiftsreduksjoner og kompensasjon for ekstra svømmestevne i Aquarama.
3. Endringene i Kultursektorens betalingssatser iverksettes fra 1.1.2017 under forutsetning av at Idrettsetatens budsjettramme kompenseres med kr 715 000.
4. Idrettssjefen går i dialog med Oppvekstsektoren med sikte på å finne en enklere modell for idrettslagenes bruk av skolenes gymsaler til trening.

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Terje Abrahamsen
Idrettssjef

Vedlegg:
Idrettsetatens betalingssatser 2016

Bakgrunn for saken

I forbindelse med bystyrets behandling av budsjettet i desember 2015, fremmet H, KrF, Frp, V og Sp følgende verbalforslag som ble vedtatt:

«Bystyret ber om at det innen mai 2016 nedsettes et utvalg sammen med idretten for å se på kostnader ved leie av idrettsanlegg og arrangementsavgiften. Resultatet av utvalgets arbeid fremmes for behandling i kulturstyret».

Utvalget som ble nedsatt har bestått av følgende:

Fra idretten: Daglig leder av Idrettsrådet i Kristiansand, Geir Thorstensen, daglig leder i Randesund idrettslag, Øystein Konradsen og Arne Tellefsen fra Kristiansand Stupeklubb. Fra kommunens administrasjon har idrettssjef Terje Abrahamsen og konsulent Ragnhild Kvarenes Eggen deltatt. Kulturdirektør Stein Tore Sorthe har koordinert og ledet møtene.

Det er gjennomført tre møter - 6. april, 23. mai og 14. september

Kristiansand kommune har de siste 13-14 årene prioritert bygging av idrettsanlegg, og har i dag meget god dekning av flere typer anlegg, sammenlignet med de øvrige storbyene i Norge. Fokuset har vært å stille anleggene til disposisjon for klubbene, og la idretten selv ta seg av aktivitetene. Godt tilrettelagte anlegg, med stor kapasitet, framfor utstrakt bruk av driftstilskudd til idrettslagene har vært prioritert. Dette i motsetning til andre, sammenlignbare storbyer hvor klubbene bygger idrettsanlegg og får driftstilskudd av kommunen.

For de klubbene i Kristiansand som har idrettshaller eller fotballbaner som «sine» arenaer, er rammebetingelsene svært gode i norsk målestokk. Det er også idrettsgrenene som har aktivitet i disse anleggene som utgjør den absolutte majoriteten av utøvere, med fotball som den desidert største grenen.

Vannidrettene fikk et kjempeløft da Aquarama sto ferdig, og aktiviteten (og medlemstallet) har økt betydelig. Allikevel er det fortsatt behov for bydelsbasseng, primært i Randesund og i Vågsbygd.

I tillegg er det i de senere årene bygget en del spesialanlegg for mindre idretter, slik at disse også har fått et kommunalt tilbud. Ishall, curlinghall, kampsportarena, fektesal, baner for amerikansk fotball og baseball er anlegg for idretter som er i sterkt vekst i Kristiansand, og som har tilført byen variasjon og mangfold.

Det foreligger et eldre bystyrevedtak som sier at all trening i kommunale idrettsanlegg skal være gratis for barn og unge mellom 6 og 19 år. I praksis er det gratis trening for alle utøvere i Kristiansand, med noen unntak.

Treningsavgifter

Sørlandshallen

All trening i Sørlandshallen er avgiftsbelagt. Idrettsetaten leier anlegget av Sørlandshallen eiendom AS og har cirka kr 920 000 kroner per år i leieutgifter. I tillegg har idrettsetaten det økonomiske ansvaret for drift og vedlikehold. Inntektene fra fotballtrening, kamper og turneringer i perioden 1. november - 31. mars er avgjørende for driften av hallen, og utgjør cirka 1,5 millioner kroner per år. Med 50 % stillingsressurs i anlegget, samt 400 000 kroner i årlige strømavgifter er etaten avhengig av kommersielle arrangementer for å få driften til å gå i balanse. Disse søkes lagt til tider som ikke berører fotballsesongen.

Utvalget er enig i at dersom Sørlandshallen fortsatt skal bestå som spesialarena for fotball vinterstid, så må klubbene bidra med treningsavgift. Det anbefales derfor ikke endring av dagens praksis for dette anlegget.

IK Start

Det profesjonelle eliteserielaget til IK Start må betale for trening når laget benytter kommunal bane. Det er imidlertid svært sjelden at laget trener på baner utenfor Sparebanken Sør Arena etter at naturgresset ble fjernet og erstattet med kunstgress. Dette har derfor ikke vært tema i utvalget.

Sommertrening i idrettshaller

Sommertrening i idrettshaller (fra og med 1. juni til skolestart i august), er også avgiftsbelagt. Klubbene betalte i sommer 145 kroner per treningstime i idrettshallene. Hovedgrunnen til denne treningsavgiften er erkjennelsen av at tjenester eller goder som er gratis, blir overforbrukt.

Erfaring viser at dersom sommertrening i idrettshaller blir fritatt for avgift, vil klubbene bestille treningstid etter ønske og ikke etter behov. Det har tidligere medført at mye av den bestilte og programmerte treningstiden i hallene av ulike årsaker ikke blir benyttet, og anleggene blir stående tomme, uten aktivitet. Dette fører igjen til at uvedkommende tar seg inn i anleggene og påfører skader og hærverk. Det har blant annet forekommet mopedkjøring inne i hallen, tyveri, hærverk og tagging når det er huller i treningsplanen, det vil si når planlagt trening blir kansellert og anlegget står tomt uten tilsyn.

Totalt har idrettsetaten hatt en inntekt på 62 000 kroner i 2014 og 86 000 kroner i 2015 fra sommertrening i idrettshaller.

I Sukkevannshallen trener imidlertid Randesund ILs håndballag gratis, også i sommermånedene. Det er på grunn av at klubben gjør en stor jobb med klisterfjerning hele året i denne hallen, hvilket avlastet idrettsetatens driftspersonell betydelig.

Representantene fra idretten i utvalget er enig i at det er en relativt liten økonomisk belastning for klubbene å disponere idrettshallene til sommertrening. Utvalget ser også utfordringene med at anleggene vil kunne stå åpne uten aktivitet dersom avgiften fjernes. Idrettsrådet og mange klubber påpeker imidlertid at med denne avgiften blir ikke gratis trening-prinsippet for barn og unge i kommunale idrettsanlegg etterfulgt. Derfor anbefaler gruppen at avgiften for sommertrening i idrettshallene fjernes, men at idrettsetaten kan komprimere trening til færre haller om sommeren, og derigjennom forsøke å unngå at anlegg står åpne uten tilsyn.

Snørydding på kunstgressbaner

Fotball har mer og mer utviklet seg til en helårsaktivitet. Tidligere ryddet idrettsetaten grusbaner for snø når klubbene ønsket trening på vinteren. Slik snørydding er enkel på grunn av at det kan utføres med tungt materiell. Etter at kommunen bygget en rekke kunstgressbaner, er det ingen fotballspillere i Kristiansand som vil trene på grusbaner lengre. Krav om rydding av snø på kunstgressbaner kom derfor unisont og kraftig fra klubbene for cirka 10 år siden. Idrettsetaten fulgte imidlertid råd fra kunstgressleverandører og Norges Fotballforbund om at kunstgressbaner er såkalte 10 måneders baner. Det vil si at banene ikke bør ryddes for snø på grunn av betydelig ekstra slitasje og derigjennom forkortet levetid. Imidlertid var presset fra klubbene så stort at idrettsetaten fikk gjennomslag for å investere i spesialutstyr for rydding av snø på kunstgressbaner. Tre lette traktorer med spesialskjær og fres ble anskaffet, mot garantier fra fotballklubbene om at de skulle betale for denne ekstratjenesten fra kommunens side. Traktorene er lette og utstyrt med brede sommerdekk, spesielt på grunn av at marktrykket ikke skal skade grunnen under kunstgresset.

De siste tre årene har det blitt ryddet to baner i sone vest (Karuss), to baner i sone Lund (Kr sand stadion og Presteheia) og to baner i sone øst (Sukkevann). Disse anleggene er valgt på grunn av nærhet til sonestasjonene hvor utstyret er lagret. Klubbene fordeler selv treningstimene, og betaler 150 kroner timen på «prioritet 1 baner» (den banen i hver sone som ryddes først), og 100 kroner timen for prioritet 2 bane. Ved jevnt

snøfall over tid tar det flere timer å rydde en bane, spesielt dersom snøen er våt. Det kreves også spesielle ferdigheter til å operere ryddeutstyret.

For tre år siden investerte Torridal IL i eget utstyr (som idrettsetaten godkjente). Medlemmer i klubben har fått opplæring av idrettsetatens personell og rydder derfor selv snø på kunstgressbanen i Torridal om vinteren. Den samme ordningen gjelder også fra og med årets vintersesong for Fløy IL på «Modena banen» på Flekkerøy.

De siste to årene har idrettsetaten fakturert fotballklubbene for 57 000 kroner vinteren 2014/2015, og 77 000 kroner vinteren 2015/2016. Det er på langt nær nok til å dekke de reelle merutgifter etaten har for denne ekstratjenesten som ytes. Idrettsetaten oppfatter at det er relativt liten motstand mot selve avgiften, men at enkelte klubber synes det er urettferdig at etaten ikke rydder «deres bane», og at de får lengre reisevei til trening. Utvalget er enige om at kostnadene blir marginale når den deles opp på alle klubbene som bestiller trening på baner som blir ryddet av idrettsetaten, og avgiften anbefales derfor ikke fjernet.

Flomlysavgift på fotballbanene

På alle kunstgressbanene er det montert flomlysanlegg (et krav fra Kulturdepartementet for å få spillemidler til anlegget). Flomlysavgift ble innført for cirka 10 år siden. I 2015 og 2016 har avgiften vært på totalt 100 000 kroner per år for alle banene i Kristiansand.

Avgiften ble innført hovedsakelig på grunn av to forhold: Det ene var stadige klager fra naboer til baner som hadde flomlyset påsatt uten at det var aktivitet på anlegget. Det andre var behovet for å få klubbene til å bestille trening i den mørke årstid etter behov og ikke etter ønske.

Idrettsetaten forventet en reduksjon i ønske om treningstid fra klubbene og derved lavere energikostnader (samt klager). Det har ikke slått til, klubbene bestiller fortsatt all tilgjengelig kapasitet. Mange baner står til tider fortsatt med flomlyset påsatt, uten aktivitet. Og etaten får fortsatt klager fra naboer.

Innføringen av denne avgiften har altså ikke ført til at hensikten med den er oppfylt. Den oppfattes også som en unødvendig «treningsavgift» og utvalget anbefaler at den fjernes fra og med neste sesong. Klubbene må imidlertid motiveres og oppfordres til å benytte tildelte treningstider i flomlyssesongen, selv om det tidvis er kaldt og ufyselig vær.

Skolenes gymnastikksaler og skolebasseng

Idrettsetaten har ikke ansvaret for drift, vedlikehold eller forvaltning av skolenes gymnastikksaler. Skolene disponerer disse selv. Bassenget på Haumyrheia skole disponeres av skolen, bassenget på Mottaksskolen («den gamle lærerskolen»), er det Statsbygg som eier og forvalter. Bassenget i Vågsbygd Samfunnshus har Fritidsetaten Vest ansvaret for.

Klubbene leier gymnastikksalene av skolene og faktureres fra dem. Timepris for gymnastikksal er i 2016 kr 104. For volleyballhaller (som er en del større enn gymnastikksaler) er timeprisen kr 125. For skolebassengene er timeprisen kr 150. I de ovennevnte anlegg er det i hovedsak de yngste utøverne i klubbene som har treningstid. Klubbene kan søke idrettsetaten om «tilskudd til leie av skolegymnastikksaler og skolebasseng», og refunderes årlig 65 – 70 % av de faktiske utgiftene de har til leie av disse anleggene. Etaten har en årlig budsjettpost på 500 000 kroner som benyttes til dette formålet. Den dekker altså ikke de totale utgiftene til klubbene, men det er enighet i utvalget om at selv om det for disse kommunale anleggene må betales en «egenandel» for trening, så bes det ikke om kompensasjon for det i denne saken.

Det må også nevnes at det er noen klubber som leier gymnastikksaler/volleyballhaller av private eiere (blant annet Solkollen barnehager). Leieprisene for disse er noe høyere enn i

de kommunale anleggene, men klubbene får refundert tilsvarende som for de kommunale anleggene.

Denne refusjonsordningen krever mye unødvendig administrasjon, og det er enighet om at idrettssjefen tar kontakt med oppvekstsektoren for å forsøke å få til en bedre praksis.

Arrangementsavgiften og leieprisene for haller og baner

Kampavgift

Hallidrettene har i alle år måttet betale kampavgift. For aldersbestemte lag (ikke divisjonslagene for voksne) utgjør dette cirka 340 000 kroner i årlig inntekt til idrettsetaten. Alle aldersbestemte lag i fotball, opp til juniornivå, har sluppet å betale denne avgiften. Juniorlag i fotball har betalt cirka 55 000 kroner i kampavgift per sesong. Det er enighet i utvalget om at dette er en urettferdig ordning. Derfor anbefales det at kampavgiften (for aldersbestemte lag), fjernes for både hall- og baneidrettene. Det faktureres da kampavgift kun for divisjonspill.

Aquarama

Arrangementsavgiftene i Aquarama (bassengleien) har også vært drøftet i utvalget. Sammenlignet med øvrige leiepriser for kommunale idrettsanlegg, har nok denne avgiften vært i høyeste laget. Til tross for at et svømmebasseng er mye dyrere i drift enn en idrettshall eller en fotballbane, må det for klubbene være tilnærmet like arrangementsvilkår for svømme-/stupstevener som for en håndball- eller fotballturnering. Som eksempel kan nevnes at det i Aquarama idrettsbasseng (hele bassenget) koster 1895 kroner per time (for barn/unge og voksne), mens 1 time i en idrettshall koster 230 kroner for barn og 465 kroner for voksne.

Det anbefales i utvalget at avgiftene i Aquarama idrettsbasseng halveres for klubbene fra og med 2017. For de stevnene som normalt arrangeres i Aquarama per år (to svømmestevner og to stupstevner), vil ovenstående resultere i et inntektstap for idrettsetaten på cirka 75 000 kroner (to svømmestevner à 30 000 kroner, og to stupstevner à 7 500 kroner). Disse stevnene er omfattet av hovedavtalen mellom Aquarama og Kristiansand kommune. Avtalen pålegger Aquarama å reservere idrettsbassenget for klubbene, samt tilrettelegge for arrangementet. Blant annet betyr det å rigge tribunen på mesaninen dersom klubbene ber om det. Aquarama kan ikke kreve bassengleie for disse stevnene, men idrettsetaten fakturerer klubbene for bassengleie som nevnt ovenfor.

Det har vist seg siden åpningen av Aquarama at det er behov for minst ett svømmestevne årlig, i tillegg til de ovenfor nevnte. Det har sammenheng med at det er fem svømmeklubber i kommunen – Varodd, Vågsbygd, KSA, Team Sør og Masters Sørlandet. Dette «ekstrastevnet» har også blitt gjennomført hvert år siden åpningen i 2013. Kostnaden for dette stevnet blir betydelig høyere for klubbene, i og med at da kan Aquarama kreve kompensasjon for tapte inntekter fra publikum (idrettsbassenget må stenges for publikum under stevnet). Kostnadene for dette svømmestevnet er derfor betydelig større, og beløper seg til cirka 100 000 kroner. Utvalget anbefaler at kommunen dekker 70 000 kroner av beløpet, slik at kostnadene for klubbene blir tilsvarende de stevnene som omhandles av avtalen (cirka 30 000 kroner per stevne). Dette vil gi klubbene en viss mulighet til et positivt økonomisk resultat i forbindelse med arrangementet. Nevnes bør også at klubbene ikke har adgang til salg under arrangementer i Aquarama slik som er praksis i øvrige kommunale idrettsanlegg, og mister dermed muligheten for ekstra inntekt.

Arrangementsavgift

Arrangementsavgiften for øvrig (leie av idrettsanlegg til turneringer, fotball-/håndballskoler tilsvarende), oppleves ikke som den største utfordringen for klubbene. Arrangementene tilfører klubbene inntekter, for noen utgjør inntektene fra ett helgearrangement nok midler til hele årsbudsjettet (sammen med årskontingentene og øvrige tilskudd). Leieprisene i

idrettsanleggene utgjør i hovedsak en liten post i utgiftsregnskapet. Det som er blant de største utgiftene for klubbene, er leie av skolene til overnatting.

Overnatting på skoler

«SØR CUP» er Norges nest største fotballturnering for barn og unge (etter «NORWAY CUP» i Oslo). Cupen arrangeres i Kristiansand og Vennesla kommuner av idrettslagene Fløy, Donn og Vindbjart. I Kristiansand kommune benyttes svært mange fotballbaner og også et par idrettshaller til bespisning samt dusjing. I 2015 deltok 506 lag med litt over 6 000 deltakere, og idrettsetaten fakturerte «SØR CUP» for 37 000 kroner i bane-/halleie. Cupen betalte 218 000 kroner for overnatting på skoler i Kristiansand.

KIF håndball arrangerer hver vår «AQUARAMA CUP», en av Norges største turneringer for barn og unge i håndball. Klubben benytter de aller fleste idrettshallene i kommunen (også Sørlandshallen), og betalte 77 000 kroner i halleie for årets turnering. For overnatting på skoler betalte klubben 267 000 kroner.

Utgifter for klubbene til overnatting på skoler er et budsjettspørsmål som må tas opp med Oppvekstsektoren.

Oppsummering

Utvalget anbefaler at følgende avgifter fjernes fra og med 2017:

Sommertrening i idrettshaller	kr 75 000
Flomlysgiften	kr 100 000
Kampavgift hallidretter	kr 340 000
Kampavgift fotballbaner	kr 55 000
Reduksjon kommunale leiepriser i Aquarama idrettsbasseng	kr 75 000

I tillegg foreslår utvalget at kommunen kompenserer svømmeklubbene for kjøp av ett «ekstra», årlig svømmestevne	kr 70 000
SUM	kr 715 000

Dersom forslaget skal gjennomføres må inntektstapet og den ekstra kompensasjonen for ett årlig svømmestevne – totalt 715 000 kroner per år – kompenseres i Idrettsetatens budsjetttramme fra og med 2017.

Sak 85/16: Vipers Kristiansand - søknad om ettergivelse av lån og ekstraordinær halleie

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 85/16, Vipers Kristiansand - søknad om ettergivelse av lån og ekstraordinær halleie

201310256-7 Vipers Kristiansand_ Våg Håndballklubb - søknad om ettergivelse av lån og ekstra 16333836_1_1.pdf

201310256-8 SKM_C30816102113300 16416684_1_1.pdf

201310256-6 Signert avtale mellom Våg HK_VTAS_KK 21. mai 2014 15368277_1_1.pdf

Dato 28. oktober 2016
Saksnr.: 201310256-9
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang
Kulturstyret
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
09.11.2016
22.11.2016
23.11.2016

Vipers Kristiansand - søknad om ettergivelse av lån og ekstraordinær halleie

Sammendrag

I 2011 ga Kristiansand kommune et lån på 1 mill. kr til Våg Håndballklubb/Vipers Toppåhåndball AS. Kommunen har flere ganger i disse fem årene behandlet søknader om ettergivelse av lånet, senest i 2014 hvor halvparten ble omgjort til et tilskudd som skulle betales tilbake gjennom ekstraordinær halleie i Aquarama (se vedlagte avtale).

Det er nå mottatt ny søknad fra Våg Håndball/Vipers Toppåhåndball AS om ettergivelse av lån og ekstraordinær halleie (vedlegg 1). Norges Håndballforbund har satt som krav at alle toppklubbene må ha positiv egenkapital per 31. desember 2018. Ved forrige årsskifte var den samlede negative egenkapitalen i Våg/Vipers på kr 1 343 183. Dette betyr at klubben i 2016, 2017 og 2018 må ha et driftsoverskudd på cirka kr 500 000 hvert år for å oppnå positiv egenkapital innen fristen. Dersom forbundets krav ikke innfris, mister Vipers plassen i eliteserien. Søknaden oppsummeres slik:

«Vi søker om at kommunen frafaller kravet om ekstraordinær halleie på kr. 100.000 + renter pr. år i 3 år. Vi søker samtidig om at samlet halleie blir redusert med ytterligere kr. 100.000 pr. år slik at halleien blir rettferdig utjevnet i forhold til bruk av hallen. Vi søker om at lånet til kommunen blir ettergitt med kr. 150.000 pr. år hvert år Vipers deltar i europacup.»

Rådmannens utgangspunkt er identisk med det som ble lagt til grunn i kommunalutvalgssak 55/16 om støtte til IK Start: Vipers må ta ansvaret for den situasjonen klubben er kommet i, og må forholde seg til de avtaler man har forhandlet seg fram til og undertegnet på.

Administrasjonen ønsker å være en positiv samarbeidspartner for byens elitelag i håndball, og anerkjenner fullt ut de mange positive effektene som Vipers' sportslige suksess har for Kristiansand. Det er forståelig at klubben ber om hjelp for å innfri det meget strenge kravet fra forbundet, og dersom flere støttespillere kan forplikte seg om å gå sammen, er ikke Rådmannen fremmed for at også kommunen kan bidra.

Dersom klubbens sponsorer setter Vipers i stand til å nedbetale halvparten av restgjelden til kommunen, bør kommunen også kunne være en positiv bidragsyter ved å ettergi den andre halvparten. Både leiesatsene til kommunen og vilkårene for øvrig i Aquarama, må vurderes i en større sammenheng som også inkluderer budsjettmessige konsekvenser.

Forslag til vedtak

1. Bystyret ettergir halvparten av resterende lån til Våg Håndballklubb på det tidspunktet hvor klubben nedbetaler den andre halvparten av lånet.
2. Bystyret avslår søknaden om ettergivelse av ekstraordinær halleie.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Vedlegg:

1. Søknad fra Vipers Kristiansand/Våg Håndballklubb, 30.8.2016
2. Vedlegg til opprinnelig søknad, 26.9.2016
3. Avtale mellom Kristiansand kommune og Våg HK/Vipers Topphåndball AS, 14.5.2014

Bakgrunn for saken

Bystyret fattet i desember 2010 (sak 189/10) følgende vedtak:

Bystyret innvilger søknaden fra Våg Håndball og gir rådmannen fullmakt til å låne ut 1 mill kr innenfor de rammer og betingelser som er beskrevet i innstillingen.

Vedtaket kom etter at bystyret tidligere samme år hadde avslått en søknad om garanti for en kassekreditt på tilsvarende beløp. Gjeldsbrev ble signert 1.2.2011 og lånet ble utbetalt omgående.

På grunn av en vanskelig økonomisk situasjon søkte klubben i 2012 om å få ettergitt lånet. Bystyret innvilget ikke søknaden (sak 141/12), men forlenget nedbetalingstiden:

Bystyret forlenger klubbens nedbetalingstid på lånet med 2 år, til 2017. Det skal betales halve avdrag med kr 125 000,- i 2013 og 2014, første gang 31/12-13. Deretter kr 250 000,- årlig fra 2015 – 2017.

Høsten 2013 mottok kommunen en ny søknad om ettergivelse av gjelden. Med bakgrunn i at det kun var gått ett år siden bystyret hadde behandlet tilsvarende søknad, avviste administrasjonen å fremme søknaden for politisk behandling. Første avdrag på lånet ble ikke betalt 31.12.2013 i henhold til 2012-vedtaket, og etter dialog mellom klubben og kommunens administrasjon ble det fremmet ny sak for bystyret våren 2014. Det ble da fattet følgende vedtak (sak 56/14):

- 1. Av Våg Håndballklubbs gjeld ettergis 0,5 mill. kr under forutsetning om at Vipers Toppåhåndball AS forplikter seg til å tilbakebetale beløpet gjennom en høyere ekstraordinær halleie i årene fremover.*
- 2. Rådmannen gis fullmakt til å fremforhandle nye avtaler med klubben og selskapet, herunder betingelser og varighet på tilbakebetaling av gjenværende lånebeløp, samt over hvor lang tid den ekstra halleien skal tilbakebetales. Ekstra halleie skal også ta høyde for tapte renteinntekter ift. gjeldende låneavtale.*

Etter dette vedtaket ble det i mai 2014 inngått en skriftlig avtale mellom kommunen og Våg/Vipers om betingelser og varighet for tilbakebetaling (vedlegg 3). Klubben har de to siste sesongene betalt til sammen kr 220 000 i ekstraordinær halleie slik at det gjenstår en rest på kr 300 000. Dette skal i henhold til avtalen betales tilbake med renter – kr 110 000 per sesong de neste tre årene. Av det opprinnelige lånet står det til rest kr 450 000. Dette er gjort avdragsfritt i fem år (fram til ekstraordinær halleie er nedbetalt i 2019). Deretter skal lånet nedbetales med kr 100 000 + renter i året. Per i dag skylder altså Våg Håndball/Vipers Kristiansand kommune kr 750 000 og har en avtale om nedbetaling som gjør klubben gjeldfri i 2023.

Søknaden

Det er nå mottatt ny søknad fra Våg Håndball/Vipers Toppåhåndball AS om ettergivelse av lån og ekstraordinær halleie (vedlegg 1). Norges Håndballforbund har satt som krav at alle toppklubbene må ha positiv egenkapital per 31. desember 2018. Ved forrige årsskifte var den samlede negative egenkapitalen i Våg/Vipers på kr 1 343 183. Dette betyr at klubben i 2016, 2017 og 2018 må ha et driftsoverskudd på cirka kr 500 000 hvert år for å oppnå positiv egenkapital innen fristen. Dersom forbundets krav ikke innfris, mister Vipers plassen i eliteserien.

Etter at kommunalutvalget i september behandlet søknaden om økonomisk støtte til IK Start, ble det gjennomført et møte mellom styreleder for Vipers Toppåhåndball AS og kulturdirektøren. Klubben supplerte i møtet søknaden med utdypende fakta og dokumentasjon (vedlegg 2).

Klubben ser det som meget krevende å skulle innfri kravet om positiv egenkapital uten ekstraordinær hjelp fra samarbeidspartnere. I søknaden understrekes det at klubben har investorer/sponsorer som har sagt seg villige til å bidra med samme beløp som kommunen eventuelt ettergir. En av disse sponsorene deltok i møtet med kulturdirektøren for å dokumentere og diskutere viljen til å bidra økonomisk slik at byens elitelag i damehåndball kan få et mer solid fundament for den sportslige satsingen.

Punkt 6 i vedlegget oppsummerer søknaden slik:

«Vi søker om at kommunen frafaller kravet om ekstraordinær halleie på kr. 100.000 + renter pr. år i 3 år. Vi søker samtidig om at samlet halleie blir redusert med ytterligere kr. 100.000 pr. år slik at halleien blir rettferdig utjevnet i forhold til bruk av hallen. Vi søker om at lånet til kommunen blir ettergitt med kr. 150.000 pr. år hvert år Vipers deltar i europacup.»

Vurdering

Rådmannens utgangspunkt er identisk med det som ble lagt til grunn i kommunalutvalgssak 55/16 om støtte til IK Start: Vipers må ta ansvaret for den situasjonen klubben er kommet i, og må forholde seg til de avtaler man har forhandlet seg fram til og undertegnet på.

I saksutredningen til kommunalutvalget 13. september ble det gitt en redegjørelse for rammebetingelsene Vipers har som leietaker/bruker av den kommunale elitearenaen for håndball i Aquarama. Idrettssjefen og kulturdirektøren deler ikke den virkelighetsbeskrivelsen som klubben beskriver i søknaden med vedlegg, og rådmannen mener at detaljer omkring avgifter og satser ikke skal vurderes eller behandles i en sak vedrørende én enkelt idrettsklubb. Det politiske flertallet har vedtatt avtaleverket for OPS-modellen i Aquarama og bystyret vedtar hvert år kommunens betalingssetninger i budsjettbehandlingen.

Administrasjonen foretar en løpende vurdering av hvordan rammebetingelsene fungerer, og har dialog med en rekke idrettsklubber om justeringer og tilpasninger. Med 2-3 % av omsetningen knyttet til arenakostnader kan ikke Rådmannen se at Vipers har særlig ugunstige betingelser i Aquarama, og anbefaler derfor at bystyret avslår søknaden om lettelse i leievilkårene. Det vises også til at kulturstyret i møte 19.10.2016 ba om «en utredning knyttet til halleie i Aquarama, spesielt med henblikk på sammensetning av de ulike kostnadskomponentene.»

Administrasjonen ønsker å være en positiv samarbeidspartner for byens elitelag i håndball, og anerkjenner fullt ut de mange positive effektene som Vipers' sportslig suksess har for Kristiansand. Det er forståelig at klubben ber om hjelp for å innfri det meget strenge kravet fra forbundet, og dersom flere støttespillere kan forplikte seg om å gå sammen, er ikke Rådmannen fremmed for at også kommunen kan bidra.

Rådmannen merker seg at det både i den opprinnelige søknaden og i det utdypende vedlegget understrekes at «klubben har sikret seg økonomiske støttespillere som vil bidra krone for krone med like mye som kommunen.» Dersom bystyret ønsker å gi en direkte økonomisk støtte til Vipers, så anbefales det at man knytter ettergivelse av lån til denne forutsetningen.

Konklusjon

Dersom klubbens sponsorer setter Vipers i stand til å nedbetale halvparten av restgjelden til kommunen, bør kommunen også kunne være en positiv bidragsyter ved å ettergi den andre halvparten. Både leiesatsene til kommunen og vilkårene for øvrig i Aquarama, må vurderes i en større sammenheng som også inkluderer budsjettmessige konsekvenser.

Sak 86/16: Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 09112016, Sak 86/16, Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering

Vold i nære relasjoner 261016.pdf

Vedtak KOMMUN, 08112016, Sak 84/16, Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering

Vedtak HELSOS, 08112016, Sak 55/16, Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering

Vedtak OPPVEK, 08112016, Sak 67/16, Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering

Dato 20. oktober 2016
Saksnr.: 201411920-15
Saksbehandler Svein Ove Ueland

Saksgang	Møtedato
Oppvekststyret	08.11.2016
Helse- og sosialstyret	08.11.2016
Kommunalutvalget	08.11.2016
Kulturstyret	09.11.2016
Formannskapet	16.11.2016
Bystyret	23.11.2016

Veileder: Vold i nære relasjoner - avdekking og håndtering

Sammendrag

Med utgangspunkt i bystyrets vedtak, 16.03.2016 SAK 31/16, er det utarbeidet en veileder mot vold i nære relasjoner. Veilederen er et ledd i kommunens kriminalitetsforebyggende plan *Sammen om en tryggere hverdag*, der det står; «Sikre at det utarbeides en kommunal veileder for å oppdage, håndtere og følge opp ulike former for vold i nære relasjoner». Oppvekstsektoren har hatt ansvaret for å utarbeide veilederen i samarbeid med en prosjektgruppe bestående av representant fra HS-sektor og kriminalitetsforebyggende koordinator.

Vold i nære relasjoner forebygges gjennom å synliggjøre fenomenet slik at offentlige aktører og befolkningen er i bedre stand til å avdekke volden. Veilederen inneholder konkrete tiltak og rutiner i arbeidet med vold i nære relasjoner; samarbeidsrutiner, rolleavklaring, metodiske grep både i forebyggingssporet men også i akutte saker som oppstår samt oppfølging av mer langvarig karakter. Veilederen omfatter områdene eldrevold, æresrelatert vold, vold mot partner, vold mot barn og vold mot mennesker med funksjonsnedsettelse.

Kommunens målsetning er at vold i nære relasjoner er avdekket og bekjempet slik at alle kan være trygge i sine familier (kriminalitetsforebyggende plan bystyrevedtaks mars 2016). Alle ansatte i Kristiansand kommune skal derfor bry seg og handle når de er vitne til eller mistenker vold. Kristiansand kommunes kriminalitetsforebyggende plan samsvarer med regjeringens strategiplaner for å forebygge vold og seksuelle overgrep. Veilederen inngår som et av tiltakene i kommunens kriminalitetsforebyggende plan.

Forslag til vedtak

[Bystyret vedtar Veileder: Vold i nære relasjoner](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Veileder: Vold i nære relasjoner – avdekking og håndtering

Bakgrunn for saken

Med utgangspunkt i bystyrets vedtak, 16.03.2016 SAK 31/16, er det utarbeidet en veileder mot vold i nære relasjoner. Veilederen er et ledd i kommunens kriminalitetsforebyggende plan *Sammen om en tryggere hverdag* hvor veilederens funksjon beskrives slik: «Sikre at det utarbeides en kommunal veileder for å oppdage, håndtere og følge opp ulike former for vold i nære relasjoner».

Oppvekstsektoren har hatt ansvaret for å utarbeide veilederen og har hatt en dedikert prosjektansvarlig for utarbeidelsen. Videre har det vært en prosjektgruppe med representant fra HS sektoren og kriminalitetsforebyggende koordinator. Den tverrsektorielle styringsgruppen bestående av Helse- og sosialdirektør, Oppvekstdirektør og Kulturdirektør har fungert som ledelse for prosjektet.

Vold i nære relasjoner er et folkehelseproblem fordi volden angår så mange og konsekvensene er så alvorlige både for den enkelte og samfunnet. Vold i nære relasjoner koster det norske samfunnet mellom 4–6 milliarder kroner årlig. Kommunene oppfordres også til å forstå vold i et samfunnssikkerhetsperspektiv. Fysisk og psykisk vold er ulovlige og straffbare handlinger. Fokuset på vold i nære relasjoner er et av regjeringens og Justisdepartementets store satsningsområder.

Kommunens målsetning er at vold i nære relasjoner er avdekket og bekjempet slik at alle kan være trygge i sine familier (kriminalitetsforebyggende plan bystyrevedtak mars 2016). Alle ansatte i Kristiansand kommune skal derfor bry seg og handle når de er vitne til eller mistenker vold. Kristiansand kommunes kriminalitetsforebyggende plan samsvarer med regjeringens strategiplaner for å forebygge vold og seksuelle overgrep. Veilederen inngår som et av tiltakene i kommunens kriminalitetsforebyggende plan.

Målet med å utarbeide veilederen er økt avdekking og håndtering av vold i nære relasjoner. Dette vil på sikt forebygge vold gjennom å avverge nye voldsepisoder og bidra til å bryte en voldsarv i den enkelte familie.

Målgruppen for veilederen er i hovedsak ansatte i kommunen og som arbeider utadrettet med beboere i Kristiansand – alt fra f.eks. barnehager, skoler, hjemmetjenester, sosiale tjenester, sykehjem og boliger. Det er særlig ansatte som jobber med de omtalte risikogrupperne veilederen er rettet mot. Privatpersoner og bedrifter vil også kunne nyttiggjøre seg veilederen.

Veilederen omfatter vold i nære relasjoner med særskilt fokus på vold i parforhold, vold mot barn, vold mot eldre, mennesker med funksjonsnedsettelse og æresrelatert vold. Veilederen bygger videre på et prosjekt Kristiansand kommune tidligere har hatt med fokus på å ta egen uro på alvor og samhandle med bakgrunn i denne på tvers av fagområder.

Veilederen gir en kort innføring i hva er vold og beskriver hva de første stegene ved mistanke eller avdekking av vold kan være. Videre er veilederen inndelt i fem kapitler som tar nærmere for seg de ulike voldsfenomenene. For den videre håndteringen er det viktig å søke råd og støtte der den finnes. Veilederen gir en slik oversikt under de spesifikke temaene og en samlet oversikt bakerst i veilederen.

Veilederen er utarbeidet etter innhenting av relevant fag- og forskningslitteratur samt innhenting av innspill fra sentrale aktører. Arbeidet startet med å invitere ulike deler av de kommunale tjenester, offentlige aktører som politiet, Statens barnehus, Alternativ til vold (ATV), IMDI, RVTS Sør, Krisesenteret, Familiekontoret i Vest Agder og Råd for eldre til et

første innspillsmøte. Underveis har det blitt gjennomført flere møter med bl.a. voldsutsatte i behandling ved Familiekontoret i Vest Agder og sentrale ansatte i kommunen for å innhente ytterligere innspill. Utkastet har i tillegg vært sendt til de samme partene for kommentarer og innspill til innholdet i veilederen. Redigeringer av veilederen har vært foretatt fortløpende.

Veilederen gir en kort innføring i hva er vold og beskriver hva de første stegene ved mistanke eller avdekking av vold kan være. Videre er veilederen inndelt i kapitler som tar nærmere for seg de ulike voldsfenomenene. For den videre håndteringen av saker om vold er det viktig å søke råd og støtte der den finnes. Veilederen gir en slik oversikt under de spesifikke temaene og en samlet oversikt bakerst i veilederen.

Veilederen er ment å gi lett og kortfattet kunnskap om fenomenet. I veilederen er det forsøkt å balansere sentral kunnskap om vold på flere felt opp mot en bred målgruppe samtidig som det tas hensyn til mengde informasjon som gis. Videre er psykisk vold vektlagt gjennom alle kapitlene fordi denne formen for vold er ekstra belastende. Psykisk vold er lettere «å bortforklare» og holdninger til slik form for vold antas å være mer sprikende i befolkningen, og derfor ikke bli tatt like alvorlig som fysisk vold.